

PIRÓS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVI. évfolyam,
4646. szám
4 oldal,
20 bani
Szombat
1960.
február 13.

Jövedelmezőbbé tesszük a helyiipart

GEDEON JÓZSEF,
a Temesvári tartományi néptanács végrehajtó bizottságának alelnöke

Az elmúlt 11 év alatt mér-földes léptekkel fejlődött Temesvár tartományi helyiipara. A helyi érdekeltségű vállalatok az idén például több, mint 900 százalékkal termeltek többet, mint 1948-ban, s összesen mintegy 380 fajta iparcikket állítanak elő. A helyiipar fedezel a tartomány lakossága egész kenyérszükségletét; biztosítja a falazási anyagok 60 százalékát; az egész életpéldék-szükségletet; nagy mennyiségű homokot, követ, sokféle élelmiszer (konzervet), textilanyagokat, készruhákat, cipőt, bőrart, háztartási cikket állít elő.

S évről-évre növekedik a helyiipar termelése. 1959-ben például 13 százalékkal volt nagyobb mint 1958-ban. A szükségleteknek megfelelően a helyiipari üzemek munkással tavaly 5 millió tégla, 1100 tonna oltotttömszet, 4 tonna pamut anyagot és több mint másfél millió lej értékű háztartási cikket és bútort gyártottak tervén felül.

EREDMÉNYEINK

Tavaly a legjobb eredménnyel a Temesvári városi építőanyag-üzem, az aradi helyiipari vállalat, az aradi építéletelemgyár, a temesvári helyiipari kombinát, az aradi építőanyag-üzem, a kavaráni rajoni helyiipari vállalat, a Nagyszentmik-

* Megjelent az Előrében.

lősszakára is ugyancsak befejezően foglalkozott a helyiipari vállalatok gazdasági és pénzügyi tevékenységével. Rámutatott például arra, hogy az országot, újmoldoval, lippal és bozovicsi rajoni néptanácsok végrehajtó bizottságai mulasztásokat követnek el a hatáskörükbe tartozó vállalatok tevékenységének egybehangolása tekintetében. A fogyasztószolgálatok megszűntetése és a helyiipari vállalatok gazdasági-pénzügyi tervének teljesítése érdekében az ülésszak fontos határozatot hozott és kötelezte a tartományi végrehajtó bizottságot, hogy az intézkedések végrehajtását nyomon kövesse és ellenőrizze.

MEGOLDASRA VÁRO FEL-ADATOK

Az elért eredményekkel persze nem vagyunk elégedettek. Sajnos, egyes üzemek még mindig veszteséggel dolgoznak és ez a veszteség elég tekintélyes. A lippai, orsival, gátaljai és újmoldoval IRIL-üzemek vesztesége túl nagy. Ezekben az üzemekben nem vezetnek pontos nyilvántartást az egyes termékek önköltségeikről. Indokolatlanul nagy a nyersanyag-, segédanyag-, és energiafogyasztás.

(Folytatása a 2.-ik oldalon)

ÖTLETES ÚJÍTÓK

A CFR TC 2 műhelyek dolgozói büszkék Popa Florianra és Curea Gheorghe-ra, akik nemcsak arra törekednek, hogy feladataikat pontosan és jól végezzék el, de újításokkal sokszor igen nehéz feladatokat oldanak meg. Képünk a két öntudatos dolgozót ábrázolja, amint éppen egy villamos készülék javítását vitatják meg.

AZ IMSZ KB 8. plenáris ülése

Az Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága a napokban tartotta meg 8. bővített plenáris ülést. A plenáris ülésen meghívottként részt vettek több minisztérium és tömegszervezet képviselői, a tartományi IMSZ-bizottságok első titkárai, a nagy ipari egységek IMSZ-szervezeteinek titkárai, az IMSZ KB apparátusában felelősségteljes munkát végző aktivisták, az ifjúsági és gyermekkiadványok főszerkesztői.

A plenáris ülés megvitatta az IMSZ-szervekre és szervezetekre háruló feladatokat az RMP KV 1959 december 3-5-i plenáris ülésén hozott határozatok teljesítéséért és intézkedési tervet fogadott el ezzel kapcsolatban.

Az IMSZ KB plenáris ülése felmentette Ion Iliescu elvtársat az IMSZ KB bürokráciájának tagjává és a KB titkárává választotta.

Eredményesen dolgoztak

A CFR fűtőházban jelentős eredményeket értek el a február 16-ra vállalt feladatok teljesítése terén. Helyes munkaszervezéssel, szovjet módszerekkel 106,93 százalékos teljesítést értek el. A munkások teljesítették tervfeladataikat. Teher- és személyszállítási tervüket 8,89 százalékkal teljesítették túl. A fűtőház anyagfogyasztást, a műszaki normák-

hoz viszonyítva, 9,46 százalékkal, vállalkozói viszonyítva pedig 7,67 százalékkal csökkentették. A mozdonyvezetők és fűtők érdeme, hogy 716,1 tonna fűtőanyagot takarítottak meg. Mindezek az eredmények egy hónap leforgása alatt valósultak meg.

A munkában élen jártak: Sanişlav Iacob, Drig Petru, Sânta Ferenc, Socaci Ilie, Bej Ilie, Simandan Stefan kommunista mozdonyvezetők, a mellőlük beosztott fűtők és sokan mások.

A szakszervezeti csoportválasztásokról írnak levelezőink

Elemezték múltévi tevékenységüket

A December 30 gyár befejező részlege kisegítő műhelyeinek dolgozói (vésnők, fotografförök, molettörök és galvanizálók) a napokban tartották meg a szakszervezeti csoportválasztást. Zalay László csoportvezető rövid jelentését vita követte. Elemezték a csoport múltévi tevékenységét, azt, hogy miként segíti-

ték elő a termelés zökkenőmentes teljesítését. Felszínre került, hogy a csoport tagjai kiváló termelési eredményeket értek el, jelentősen túlteljesítették előirányzatukat. A vésnők például 130 százalékosan teljesítették meg tervüket és kellő időben szállították az ország más gyáraiba a vésett molettákat. A többiek is jól dol-

goztak. A fotografförök például 129, a molettörök 123, a galvanizálók pedig 125 százalékosan teljesítették meg 1959-es évi tervfeladataikat. A munkában egyénileg Jozepovils László és Zalay László vésnők, Mayer Mihály és Sotonyi Ferenc fotografförök, Rauch György és Barbu Gheorghe molettörök, valamint Csorika Gábor és Nán György galvanizálók tűnt ki.

Felszínre kerültek az év folyamán felmerült hibák és fogyatékoságok, ugyanakkor rámutattak ezek kiküszöbölési módjára is. A dolgozók fogadalmat tettek, hogy túlteljesítsék az évi tervfeladataikat. Ezután került sor a csoport vezetőségének megválasztására.

Lukács Mihály

A bírálat és önbírálat szellemében

A Dimitrov gyár befejező részlege az elmúlt napokban beszámoló és vezetőségválasztó gyűléseket tartottak a szakszervezeti csoportokban. A beszámoló és a hozzászólások a bírálat és önbírálat hangján elemezték a szakszervezeti csoportok eddigi tevékenységét és az előttük álló feladatokat.

A befejező részleg dolgozói derekasan kivették részüket a munkából, megvalósították előirányzataikat. A munka megkönnyítése és megjavítása érdekében számos újítási javaslatot terjesztettek elő.

Szó esett a munkafegyelméről is. A személy vagonoknál dolgozók csoportjában Vidai Antal például azért bírálta Ivanici Andreit, mert többször igazolatlanul hiányzott munkahelyéről.

A felszólalók rámutattak, hogy a csoportszervezőknek a jövőben nagyobb gondot kell fordítaniuk a munkafegyelmük szüntelen erősítésére. Egyes csoportokban elhangzottak a kulturmunkát is. Hajnal Lajos, a billenőkocsiknál dolgozók csoportjából bírálta a szakszervezeti csoport vezetőségét, mert teljesen figyelmen kívül hagyta ezt a fontos kérdést, — noha minden feltételt létezett a tevékeny kulturmunka kifejtéséhez.

A csoport tagjai végül is fogadalmat tettek arra, hogy a jövőben mindent megtesznek a terv mutatószámainak maradéktalan teljesítéséért. Majd megválasztották a csoportok vezetését.

Fugata Emil

Termelési időny után

Az iratási kendergyárban múlt év decemberében lezárták a termelési időny. Az év eleje óta a berendezés, a gyár egész felszerelésének karbantartásával, javításával foglalkoznak. Gondosan felkészülnek az április elején kezdődő új kampányra. Az esztendő kezdete óta a felszerelésnek már körülbelül 50 százalékat rendbehelyezték és minden fel arra mutat, hogy április 1-én ismét zavartalanul munkához láthatnak.

A kendergyárban tehát most is szorgalmasan dolgoznak. Ez a szorgalom tapasztalható például Kriszán József lakatosnál, aki a karbantartási munkát vezeti.

Jéppáncól borítja a Marost

Ahol mostoha kezekre bízták az újítások sorsát

A Dimitrov vagongyár történetében egyedülálló, hogy egyetlen évben, 1959-ben 338 újítási javaslat érkezett be a műszaki irodához.

Ezt a műszaki iroda vezetője, Dărăbanţu Florin mérnök mondotta, aki közvetlenül felel az újításokról. De azt, hogy mi lett az újítások sorsa, csak töredékesen mondhatjuk meg. A javaslatok sorsáról, elejtett szavakból hámazunk ki. Mert erről már nem szívesen beszél Dărăbanţu Florin mérnök. Véleménye szerint jobb ezt nem „szellőztetni”, hogy mit szólnak az újítók, a munkások.

Igen, mit szólnak az újítók — tulajdonképpen többségben munkások és a velük együtt odaadással dolgozó műszakiak, — hogy tavaly a rengeteg javaslat közül alig több, mint 100 újítást fogadtak el és alkalmazták a gyakorlatban? Jobban tennék, ha nem teregetnék ki a kérdést — olvassuk ki a műszaki iroda vezetőjének szeméből, miközben tetőn nézi az iroda egy meghatározatlan pontját, mintha onnan várná kérdéseinkre a kimerítő választ, az elfogadható magyarázatot. Aztán váratlanul feláll, távozni készül.

Coculos mérnököt szólítja a másik szobából, hadd beszéljen 6. magyarázza meg, hogy milyen nagy nehézségekbe ütközik egy-egy újítás megvalósítása. Megkérjük a műszaki iroda vezetőjét: ma radjon még néhány percig, jobb, ha tőle hallunk annak a több, mint 200 fel nem használt újításnak a sorsáról.

Tovább folytatjuk az ímént félbeszakadt beszélgetést, Dărăbanţu Florin dosszáró-

kat kér helyettesítő, kimutatásokat terget szét az asztalon és azokból díktál néhány számot.

Tavalyelőtt 187 újítási javaslat közül mintegy 100-at elfogadtak, 1959-ben kétszeresére növekedett a benyújtott újítások száma, az elfogadottaké semmivel. 1958-ban 420,228 lej értékű megvalósított újítás jött létre az újítások révén, a múlt évben

dolgozókat, akik munkaidő után is barkácsolnak, alkotnak, elgondolják próbálják formába önteni, feláldoznak szabadidejüket egy részét, mert nyugtalanítják, sarkallja őket a jobb, a tökéletesebb felé való törekvés. Ugy látszik, Dărăbanţu mérnök ezeket nem látja, vagy talán nem is akarja meglátni.

Arról is szó esik, hogy 66 újítás sorsa még nem dől

el. Lehet, hogy bevalának, de az is lehet, hogy nem. (Csak győzzék kívánni az újítók). A műszaki iroda ezeknek az újításoknak a sorsáról „nem tehet semmit”. A szerszámműhely nem készíti el idejében a készülékeket s ez hátráltatja a műszaki iroda munkáját; a gyár különböző osztályai hetekig, hónapokig maguknál tartják az újításokat tartalmazó dosszárókat, pedig csupán jóvá kell hagyniuk (egy aláírás és kész). Egyes újítások a minisztériumban hevernek; mások bevezetésére kévre érkeznek meg a jóváhagyás a rendelőtől. Az újítások elkallódásáért tehát felelősség terheli a szerszámműhely vezetőjét, az osztályvezetőket, a minisztériumot, a rendelőket, mindekit, akinek köze van az újításokhoz, csak éppen a műszaki irodát és annak vezetőjét nem lehet semmiért hibáztatni. Ő nem tehet semmiről. Ő átvesszi az újítás dosszárókat, liktatja, ha hiányosak: visszaküldi és a gyár keretén belül hivatalos levezetést folytat. A dosszáró

Szavá tesszük...

Dărăbanţu Florin nem képes elvégezni a reálbízott feladatát. A gyakorlati bizonyította be, hogy a gyár vezetősége mostoha kezekre bízta az újítások sorsát. Ezért a gyár vezetőségét is felelősség terheli. Haladéktalanul intézkednie kell a Dimitrov-gyár vezetőségének, hogy a műszaki irodát hozzáértő, odaadással, bürokrácia mentesen dolgozó mérnök vezesse, aki szívügyének tartja majd az újítások gyors elintézését, aki haladéktalanul gyakorlatba ülteti az előirányzott technikai-szervezési intézkedéseket és a kisgépesítéseket. Helyes volna, ha a gyár vezetősége bizottságot alakítana, amely ismét kivizsgálja annak a 200 újítás javaslatának a helyzetét, amely mind a mai napig csak papírtormák szerint tisztázott.

Török István

részét már katonás sorrendben sorakoznak egymás mellett a lelakart konyhakerti melegegyűgyak. Lazar Vasile konyhakertész épp a gyékénykarakat szedi össze a keretekről. Időnként jelenek egy-egy ablakramát és az üveg alól pára törlül ki.

— Most van szükség a legnagyobb figyelemre és hozzájárulásra — mondja munka közben Lazar Vasile. — Fejlődésnek indultak a palánták, szükségük van levegőre és napfényre. Egy rosszul végzett levegőztetéssel azonban lefordulhat az egész palánták. Ha nem ellenőrizzük rendszeresen a meleggázok hőmérsékletét baj követhet be. Ki kell várni a legalkalmasabb pillanatot, amikor a palánták napfényt és levegőt kaphatnak.

Közben megtudjuk, hogy a buzsáki kollektív gazdaságban már 120 négyzetméter meleggázban nevelik a primör: uborka, paprika, karalábé, karfiol és korai káposzta palántákat. A jelenleg nevelt palántákat később újabb megfelelő hőmérsékletet biztosító meleggázokba tűzdelik át, majd ezt követően tápközegekbe ültetve olyan meleggázokba rakják, ahol a növények már termést hoznak. A buzsákiak ebben az évben 500 négyzetméteren termesztettek korai uborkát, 200 négyzetméteren csipőspaprikát stb.

— Jól jövedelmez a primörkertészkedés — mondja Brinda Gheorghe, a gazdaság mérnöke.

Megtudjuk, hogy a buzsákiak az elmúlt évben a primör konyhakerti növényekből, valamint a 15 hektár mézel konyhakertészből több mint 315.000 lej pénzügyi jövedelmet szereztek. Eppen ezért, ebben az évben növelik a korai zöldségfélék termesztésének területét. A mezei konyhakertészet 15 hektárról 20 hektárra növelik s 15 hektáron öntözéses módszerrel termesztik majd a zöldségféléket. Ma már a buzsákiak egyik büszkesége a zöldség-termesztés. Egész éven át friss, jöminőségű zöldségfélék szállítanak a városi dolgozóknak. A Mihai Viteazul téren a háziasszonyok szívesen keresik fel a gazdaság elárusító bódéját, mert meggyőződtek arról, hogy itt friss, jó drut kapnak. Ezért kövnek szereződés az üzemek és intézmények étkezdéi is a kollektív gazdasággal. Ebben az évben a gazdaság hat hektáron termeszt korai jarozevált burgonyát. Annak érdekében, hogy az említett területről nagy termést — hektáronként 20.000 kilót — takarítsanak be a kertészeti brigád tagjai elhatározták, hogy az ültetés alkalmával minden burgonyafészkebe félkiló, földet kevert érett istállótrágyát szórnak.

A tél még tartja magát, de a buzsáki kollektív gazdaság konyhakerti melegegyűgyai már tavaszi kibelet von. Zöldell az uborka, a paprika és más korai konyhakerti növény.

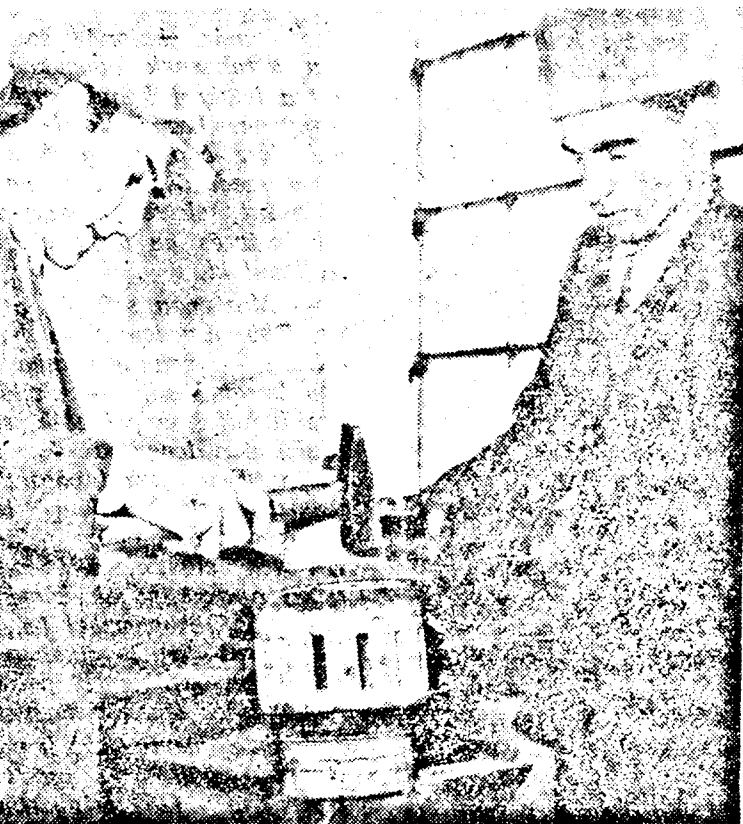
Toda István

Ők is készülnek a tavaszra

Régi közmondás, hogy a jó gazda télen készíti az új kocsit, nyáron pedig a szánkót. Így van ez a kisiratosi kollektív gazdaságban is. Most, a téli időszakban lázas munka folyik a gazdaság bognár és kovács műhelyében. Készülnek az új kocsik, új kerékek és más új alkatrészek.

Gadi József és Almási János kollektívista kerékgyártók, küllőzik az új keréket.

Horváth László és Németh József kovácsok, a kocsikeré-
agy családsát végzik.

Idei tervfeladataink sikeres teljesítésének záloga —a munka termelékenységének szüntelen növelése

Pártunk 1959 december 5-1 plenáris ülésének dokumentumai rámutatnak arra, hogy a termelés szempontjából elsődleges fontosságú a munka termelékenységének rendszeres, tervszerinti, állandó növelése. A Rángheti szerszámgépgyár 1960 évi tervelőírásai is mintegy tízkörképe a plenáris ülés határozatainak. Az összművelési terv mutatószáma 28 százalékkal, az áru-termelési terv 16,7 százalékkal növekedett az elmúlt évről viszonyítva.

A termelés növelése azáltal válik lehetővé, hogy a gyárban beruházásokat eszközölnek, építkezések folynak, s azonkívül nagy teljesítőképességgel új szerszámgépeket kapunk, melynek egy része már ez évben hozzájárul a termelés növeléséhez. Ugyanakkor a gyár előírásait a munka termelékenységének 10 százalékos növelése is szerepel. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy amennyiben egy munkás az elmúlt évben egy hónap alatt 100 darab fogaskereket fogasztott meg — ez évben ugyanannyi idő alatt 110 darabot készít el.

A gyár műszaki vezetősége nemrég megtárgyalta a dolgozókkal a soronlévő feladatokat. Ezalkalommal számos javaslat hangzott el, különösen a munka termelékenységének növelésével kapcsolatosan. A közös megbeszélés eredményeként a gyár vezetősége vállalta, hogy ebben az évben az előírászatot felül 200 darab fogaskereket fogasztott meg — ez évben ugyanannyi idő alatt 110 darabot készít el.

Természetesen a fentemlített vállalás az alulról jövő felajánlások alapján hangzott el. A számos értékes hozzászólás közül ragadjuk ki csupán a szerelóműhely dolgozóinak javaslatát. Ime egyetlen példa: Klein András lakatos vállalta: egyezszik odahatni, hogy a szereléből lemozdítandó ne kerüljön ki, ezért a legkisebb hulladékdarabokat is értékesíti. Klein elvárás a hulladékokból készült első száz darab fedele, többszáz alátétet, gyűrűt már át is adta a minőségi ellenőrnek.

A tervfeladatok maradéktalan teljesítése érdekében a dolgozók javaslatát alapján elkészült az 1960 évi a műszaki-szervezési intézkedések terve. E tervben szerepel a többi között a gépek teljesítőképességének fokozott kihasználása. Azok a munkahelyeken, ahol csak két váltásban dolgoztak, bevezetik a harmadik váltást is s ezzel a gépek kihasználási

mutatószámát 0,51-ről 0,70-re emeljük ezeknél a gépcsoportoknál. Ugyanakkor a technikai hivatal és a tervező mérnökök egyeznek újabb szerzőket, készülékeket tervezni, amelyek a munka termelékenységének növelését segítik elő. A technológusok ugyanakkor a termelékenység növelése érdekében állandóan elemzik a gyártási technológiát és újabb munkamódszerek bevezetésével leegyszerűsítik a gyártási folyamatot és meggyorsítják azt. Jelentős eredményt értünk el például az esztérgapad 3814 számú alkatrészének gyártásánál, ami a munka termelékenységének növelését illeti. Ezt a „slicet anyát” azelőtt pogácsaformájú anyagból esztérgályozták és minden darabot külön kellett szortírozni a fogókba, ami holtidőt jelentett. Most bevezették ezen alkatrészeknek rud-alakú nyersanyagból történő gyártását. Ezzel az előállításhoz szükséges munkaidő körülbelül 30 százalékkal csökkent, tehát a munka termelékenysége nőtt. Másik példa, hogy a 3602, 2703, 3902 számú fogaskerekek gyártására két darabot fognak fel a fogazógépre és így a régebbi holtjáratokat hasznosítva mintegy 40 százalékkal növelték a gépnek a termelékenységét ezeknél az alkatrészeknél.

Öntudatos dolgozók, amint a fentiek is igazolják, egyeznek teljes erejükkel a feladatoknak, s a munka termelékenységének fokozása által az 1960 évben a termelést tovább növelni.

Molnár Lajos,
a tervosztály dolgozója

Levelezőknek-levelezőkről „Bátran vettem tollat a kezembe...”

Amikor a szerkesztőség megkért, hogy írjak a lapnak, elgondolkodtam. Nem vagyok én író, nem tudok írni — mondja Pancratov Elena, a Vörös Trójkó gyár dolgozója. — Mégis megkísértem. Miután megírtam első leveletem és elküldtem a szerkesztőségnek, izgattottan vártam, lestem a lapot, vajon megjelenik-e? És megjelent. Azután már bátrabban vettem tollat a kezembe.

A szocializmus építésében egyre nagyobb feladatok hárulnak a sajtóra. Azt újságunk szervező és mozgósítania kell a dolgozók széles tömegét a népgazdaság előtt álló feladatok megvalósítására. Az önkéntes sajtólevelezők nagy segítségnyújtást nyújthatnak ebben. Tájékoztatók a sajtót a környezetükben történetekről, arról hogy az illető gyár munkaközössége miként oldja meg feladatát. Ismertetik az újsággal és ezen keresztül az olvasókkal a helyes munkafogásokat, azt, hogy miként kapcsolódhatnak a dolgozók a szocialista versenyekbe, és milyen termelési eredményeket érnek el. A lap hasábjain bírálják a régi, elavult módszereket, a hibákat és fogadják a javaslatokat és ugyanakkor megjelölik a kiváló utat is.

Számos hasonló kérdés vetődik fel a Vörös Trójkó gyárban is. Eppen ezért Pancratov Elena elvtársnő egyedül képtelen volt átgörögni a feladatokat, de azért mindenről tájékoztatót akarta a lapot. Helyes ötletet támaszt, levelező kollektívát alakított. Több olyan becsületes dolgozóval beszélt meg, akik szeretik az újságot, s megkérte, írjanak ők is. Majd gyűlésen beszéltek meg a tervüket, ahol választos munkatervet is készítettek: ki mikor és mikor ír. Ez a módszer jól bevált. A dolgozók bekapcsolódtak a sajtólevelezők táborába és rendszeresen tájé-

koztatták szerkesztőségünket a gyárban történt eseményekről. Filó Mária például több alkalommal írt az IMSz szervezet tevékenységéről, az IMSz örökeiről. Simerian Dolina a termelés kérdéseiről, Pascu Ovidiu pedig a kulturális munkáról tájékoztatta lapunkat. A levelező kollektívába bekapcsolódott Ördögh Ilona is, aki a konfektio osztály dolgozóinak munkasikeréről küld rendszeres tudósítást, valamint Fekete András, aki a pártélet különböző kérdéseivel foglalkozik írásában.

Mondhatjuk, hogy a Vörös Trójkó gyár levelező kollektívája szervezeten dolgozik. Időközbenként megbeszélnek az önkéntes sajtólevelezőkre háruló feladatokat. Ilyen alkalomkor mindig kikéri a pártalapszervezet bürojának véleményét is. Boran Elena elvtársnő, a pártalapszervezet titkára készségesen támogatja a levelezők munkáját. Részt vesz közös megbeszéléseken és irányítja tevékenységüket. Faliújság cikkben is foglalkoztak ezzel a kérdéssel, és arra szólították fel az osztály és részlegvezetőket, hogy mindenben támogassák a levelezők munkáját.

Jelenleg Fekete András irányítja közvetlenül szerkesztőségünk gyári levelező kollektíváját. (Pancratov Elena a Flacara Rosie levelező-kollektíváját irányítja). Fekete elvtárs is munkaterv alapján fejti ki tevékenységét és arra törekszik, hogy a gyár egész életét tükrözze lapunk hasábjain. Újabb levelezőket von be a kollektívába és irányítja munkáját. Megbeszéli a levelezőket a témát, esetenként közösen vázlatokat készítenek. A levelező így könnyebben megírja az anyagot. Nyilvánvalóan vezet a beiktatott levelezők és nyomom követi azokat.

— A kollektív tevékenysége még mindig nem kielégítő —

Szimfonikus hangverseny

Az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara szombaton, február 13-án este 8 órai kezdettel tartja a Kulturpalotában az évad XX. hangversenyt.

Műsoron: Beethoven Egyműnyitány; O. Varga: Hangverseny vonósnézenekarra és ütőhangszerekre (Aradon először); Saint-Saens: g-moll zongoraverseny; I. Brahms: IV. e-moll szimfónia.

Ezen az előadáson mutatkozik be a közönség előtt az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekarának új állandó karnagyja: Jan Hugo Huss. Zongoraszólót játszik Sofia Cosma (Bukarest).

A hangversenyre a 20-as számú bérletszelvény érvényes. Jegyek a jegyirodában kaphatók.

A hét filmjei

A tartományi mozivállalat közli filmszínházainak alábbi műsorát: DOZSA GYÖRGY filmszínház: Visszaadás a bizalommal. NICOLAE BALCESCU filmszínház: A kiskocsi. HERBAK JÁNOS filmszínház: A mexikói énekes. I. L. CARAGIALE filmszínház: Rendkívüli történet (első rész). Tengerparti képek. IFUSAGI filmszínház: Nem élhetünk egymástól távol. PROGRESUL film színház (Ujrad): A falusi filmfesztivál második szakasza keretében február 13., 14-én:

Csak egy asszony. DECEMBER 30. üzemli filmszínház, február 14-én: A Denevér repülője. TEBA üzemli filmszínház: február 13 és 14-én: Aradi halászkok. MAKSYM GORKKI filmszínház (Mikolaka) február 13., 14-én: Salemi boszorkányok. SOLIDARITATEA filmszínház (Gáj): február 13-án: Kavall szerelmi dal. A falusi filmfesztivál II. szakasza keretében, február 14., 15 és 16-án: Aodiszl. A könyv.

Nő az opoterápiai készítmények száma

Gyógyszeriparunkban egyre nagyobb arányokat ölt az opoterápiai készítmények — állati szervekből, szövetekből és más termékekből készült kivonatok — gyártása. A bukaresti 2. számú vegyipari és gyógyszeripari üzem például 60-nál több opoterápiai készítményt hoz forgalomba.

A gyár szakemberei az utóbbi időben fokozott figyelmet fordítanak a vérből és vérplazmából készülő opoterápiai gyógyszerek gyártására. Szarvasmarha vérből készült a trombin nevű hatékony vérszűsítő szer, amelyet külső és belső sérülések esetében alkalmaznak. A trombint a kolozsvári klinikákon szép sikerrel használják a gyermekeken végzett mandula-műtétek után. Ugyancsak a szarvasmarha-

vérből készül az egyszerű és komplex hemamin is, amely a rendes uton táplálkozni nem tudó betegek mesterséges táplálására szolgál. A vérplazmából készülő gammaglobulin a fertőző sárgaság, kanyaró, gyermekbénulás, szamarköhögés, gripa, himlő megelőzésére és gyógykezelésére szolgál. Ugyancsak vérplazmából olyan fehérjetermék gyógyszerek is készülnek, amelyek bizonyos esetekben a balesetek következtében elvesztett vér pótlására használhatók.

Rádióműsor

Szombat, február 13.

BUKAREST I.: 5: Hírek, időjárás-jelentés. 5:15: Román népzene. 5:45: Reggeli torna. 5:55: Orvosi tanácsadó. 6: Hírek. 6:15: Faluhíradó. 6:30: Fúvósinduló. 6:45: Pionir-műsor. 7: Hírek, központi sajtóösszelet. 7:15: Könyvzene. 8: Miről írunk a mai lapok? 8:30: Népi melódiák. 9: Rejtély-hangverseny. 9:40: Hazafias dalok. 10: Anyanyelvünk. 10:10: Kálmán operett-részletek. 10:30: Iskola és élet. 11: Hírek. 11:03: Schubert-dalok. 12: Könyvzene. 13: Hírek. 13:05: Déli zene. 14: Szovjet népi melódiák. 14:40: A barátság dalai. 15: Hírek. 15:10: Román könyvzene. 15:40: Opera-hangverseny. 16:15: Itt Moszkva beszél! 17: Hírek, időjárás-jelentés. 17:25: Balett-zene. 18: Szélszóra. 19:05: Táncczene. 20:20: Jóéjszakai gyerekek! 22: Hírek. 22:30: Eisz-szonáta. 23: Táncczene. 23:52: Hírek.

Akire büszkéek vagyunk

Csibi Mária, a Teba-gyár pamutfonódjának dolgozója becsületesen végzi feladatát. Segíti munkatársait, ezért szeretik és tisztelik. A társadalmi munkából is derékasan kiveszi részét. Képviselő a városi néptanácsban. Gyakran felkéri választóit és ügyes-bajos dolguk felől érdeklődik. Eszrevételeiket a végrehajtó bizottsághoz továbbítja. Lapunk szorgalmas levelezője.

HIRDETÉSEK

Ária és dalest

Az Aradi Állami Filharmonia énekara és szimfonikus zenekara vasárnap, január 14-én

délután 6 órakor az aradi Rángheti-gyár dolgozóinak ária és dalest rendez a Kulturpalota nagytermében.

Vezényelnek: Jan Hugo Huss és Iovan Miciea.

Közreműködnek: Lazoc Marta (zongora), Szepán Elza (szoprán), Máthé Edit (alt), Ghender Aurel (tenor). Műsoron: áriák, dalok, nyitányok, kórusok és részletek Enescu, Mozart, Beethoven, Verdi, Wagner, Mascagni, J. Strauss, Kálmán, Suppé, Friml, F. Barbu műveiből.

Az aradi Állami Színház műsora

Szombat, február 13-án, este 7,30 órakor: Partea Iulului. Vasárnap, február 14-én, este 7,30 órakor: Marea aventură a lui Tom Sawyer.

Az aradi „FIERARUL” gyár felvételre keres magas szakképesítéssel szerszámlakatosokat. Jelentkezni: Tribunul Dobra utca 18 sz. alatt

Jövedelmezőbb tesszük a helyiipart

(Folytatás az első oldalról)

A nyersanyagokkal, segédanyagokkal, üzemanyaggal és energiával való takarékoskodás el sem képzelhető az üztönző fogyasztási normák helyes megállapítása és szigorú ellenőrzése nélkül. Az említett vállalatokban azonban még mindig becsületesen állapítják meg a nyersanyag- és segédanyag-fogyasztás normáit.

Több vállalatban laza fogyasztási normákat állapítottak meg, ez lehetőséget teremtett az anyaggazdálkodásra. Hogy történhetett ez meg? A butorgyártó vállalatok fogyasztási normáit például azért magasak, mert a tartományi helyiipari osztály alapos elemzés nélkül hagyja jóvá a vonatkozó terveket, pedig azok a legtöbb esetben nem felelnek meg a követelményeknek.

Az is előfordul, hogy az előírt normatívákat is túllépték. A lugosi helyiipari vállalatok tartozó szénészegi és cserteremli bányászlatok például 148 százalékkal több anyagot használtak el, mint amennyit a tervben engedélyeztek. A termékekre eső anyagfogyasztás terén az építőanyagipari üzemek is túlléptek az előírászatot. Az orszá-
IRIL például 1959 első tíz hónapjában 2300 tonna lignittel, az orszá-
IRIL meg 600 tonna lignittel lépte túl előírt tűzelőanyag-fogyasztását.

Az említett és ehhez hasonló hiányosságok azt bizonyítják, hogy a vállalatvezetők nem fordítanak kellő figyelmet a takarékos gazdálkodásra és a fölöttébb végrehajtó bizottságok nem ellenőrzik kellőképpen a vállalatok termelő tevékenységét.

De eddig a tartományi néptanács végrehajtó bizottsága sem tett meg mindent a fent jelezett hibák megszüntetéséért. Nem foglalkozott alaposan a

helyiipari üzemek összes lényeges termelési kérdéseivel. A tartományi néptanács helyiipari osztálya nem nyújt megfelelő irányítást minden iparág számára.

INTÉZKEDUNK

A tartományi néptanács végrehajtó bizottsága megvizsgálta ezeket a kérdéseket és egész sor intézkedést fogantatott a hibák kiküszöbölése érdekében.

Tanulmányozni kezdtük a helyiipari vállalatok újjaszervezésének és átprofilizálásának lehetőségét, hogy megoldjuk a vállalatok szakosítását és a káderek helyes kiválogatását. A végrehajtó bizottság megbeszéléseket folytatott a kereskedelmi szervekkel és ezekkel együtt vitatta meg a helyiipari cikkek gyártásának, a szükséges kiegészítések lehetőségét.

A végrehajtó bizottság kötelezi a vállalatok vezetőseit, hogy ösztönözzék, nyersanyag, üzemanyag és energiateljesítmény normákat állapítsanak meg, s azokat szigorúan betartsák. Ily módon jelentős anyagi és pénzeszközök megtakarítása válik lehetővé.

Az 1960. évi helyi költségvetési terv előírásai szerint a helyiipari vállalatok termelése 9 százalékkal növekszik 1959-hez viszonyítva. Az önköltség csökkentésére vonatkozó feladatok szerint 4 millió lejtel több megtakarítást kell elérniük, mint tavaly.

A tervszámok megvitatása során a munkások, mérnökök és technikusok ezáltal is lelkes munkavállalásokat tettek. Vállalták, hogy az előírászatot képest 1.714 millió lejtel több megtakarítást és 1.464 millió lejtel nagyobb jövedelmet érnek el.

rosi néptanácsi vezetőknek becsületesen kell foglalkozniuk a helyiipari üzemek gazdasági termelő tevékenységével; a meglévő lehetőségeknek a helyi erőforrások feltárására és hasznosítására kell ösztönözniük a vállalatok vezetőit és dolgozóit.

A Temesvár tartományi helyiiparnak olyan cikkeket kell gyártania, amelyekre a tartomány lakosságának szüksége van s ezeket a termékeket olcsón kell előállítani. A végrehajtó bizottság az új intézkedési terv kidolgozásakor ezt a szempontot vette figyelembe s az RMP KV decemberi plenáris ülésén hozott határozat szellemében el akarja érni, hogy 1960-ban egyetlen helyiipari vállalat se termeljen ráfizetés nélkül.

Megjelent az Igaz Szó januári száma

Szemlér Ferenc: Edes földünkön. (Verse). Papp Ferenc: Bucsu előtt. (Novella). Kiss Jenő: Két vers. Radu Cosasu: Viada. (Novella, Böszödi György fordítása). Szentimrei Jenő költői hagyatékából. Konstantin Feygin: Táború. (Regényrészlet, Vincze Ferenc fordítása). Demostene Botez: A bányász. (Vers, Deák Tamás fordítása). Oltean László: Öröm. (Novella). Kicsi Antal: Szülem. (Verse). Pierre Minard: Julius tízenegyediké. (Novella, Benedek György fordítása). A szunnyadó legény. (Román népköltés, Szemlér Ferenc fordítása). V. Scerbi-na: A forradalmi távtárolás az irodalomban. (I. rész). Deák Tamás: Fordított műhelye — Grigore Alexandrescu. Fernand de Marmora: A kis dobos. (Novella, Vincze Ferenc fordítása). Fórum: Gálalvi Zolt: Biztató távtárolás. Márki Zolt: Esmék helyett álmok.

Nagy Pál: Új regény a mai faluról. Deák Tamás: Könyvről könyvre — Thomas Mann és a mítosz. Szemle: 100 éve született Csehov. Oláh Tibor: Az élő Creanga. Könyvszemle; Vígázyó; Arkádia.

A VILÁG MINDENTÁJÁRÓL

N. Sz. Hruscsov látogatása Indiában

DELHI. (Agerpres). Különös tudósítás:

N. Sz. Hruscsov indiai látogatásának első napja igen nagy benyomást tett az ország közvéleményére. A szovjet kormány vezetőjének az indiai parlament két házának együttes ülésén mondott beszédét delhi újságíró körökben rendkívül jelentősnek és hasznosnak tartják a küszöbönálló csúcspontjaitól.

Farrell, a Reuter hírügynökség tudósítója ezeket írta: Hruscsov ur, aki megkezdte ázsiai körútját, az indiai parlament két kamarájához intézett beszédében újabb felhívást tett az általános leszerelésre. A tudósító egyben hangsúlyozza, hogy N. Sz. Hruscsov felajánlotta a Szovjetunió segítségét mindazon államok számára, amelyek függetlenségük kivívásáért és gazdasági megújulásukért harcolnak.

N. Sz. Hruscsov látogatásának második napját főként az indiai vezetőkkel való tárgyalások töltik ki.

Február 12-én a szovjet kormány vezetője meglátogatta az indiai Radhakrishnan alelnököt, akivel szívesen baráti beszélgetést folytatott. India alelnöke hangsúlyozta, hogy hazájának népe nagy örömmel üdvözli körében a magasrangú szovjet vendéget. Az indiai nép jól tudja — mondotta Radhakrishnan —, hogy a Szovjetunió megbízható barátunk. A látogatás végén N. Sz. Hruscsov bejegyezte nevét az alelnök diszkönyvébe.

Ugyancsak pénteken délelőtt N. Sz. Hruscsov megbeszélést folytatott Nehru miniszterelnökkel is. A tárgyalások megkezdése előtt Nehru bemutatta N. Sz. Hruscsovnek az egyik Delhi melletti faluban lakó Hariran nevű földművest, aki egy asztalkát ajándékozott N. Sz. Hruscsovnek.

A szovjet kormány vezetője meglepő szavakkal köszöntötte meg a művészi kidolgozású ajándékát.

Delhi Nehru miniszterelnök ebédet adott N. Sz. Hruscsov tiszteletére.

DELHI. (Agerpres.) — TASZSZ: Radzsendra Prasad, az Indiai Köztársaság elnöke február 11-én este bédet adott N. Sz. Hruscsovnek, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének tiszteletére. R. Prasad és N. Sz. Hruscsov beszédet mondtak.

India elnöke egyebek között hangsúlyozta, hogy N. Sz. Hruscsov négy év előtti látogatása igen nagy visszhangra talált az indiai nép körében. E látogatás nyomán, valamint miniszterelnökünknek az Önök országában tett látogatása folytán — mondotta R. Prasad — India és a Szovjetunió állandóan a kapcsolatok szorosabbra fűzésére törekedett. És valóban, nagy örömmel szolgálja, hogy a kölcsönös megismerés, továbbá országaink eszményeinek, törekvéseinek és követelményeinek kölcsönös elismerése nap-nap után elmélyül.

A nemzetközi kapcsolatok kérdéseiről szólva, R. Prasad állást foglalt az államok közötti kölcsönös megértés és engedelmesség mellett. Hangsúlyozta, hogy az összes ellentéteket és vitákat meg kell tárgyalni, az erőszakhoz való bármilyen formájú kitérőt pedig törvénytelennek kell minősíteni.

R. Prasad köszönetét fejezte ki N. Sz. Hruscsovnek a nemzetközi feszültség enyhítésére irányuló törekvéseiért. Mint mondotta, ezek az erőfeszítések jelentős mértékben előmozdították a kormányfők magasszintű találkozóját az általános leszerelés és a világ béke érdekében.

Már hangsúlyoztam volt és ma újból ki akarom jeleníteni — mondotta R. Prasad —, hogy országunk népe igen nagyra értékeli az Ön ilyen irányú kezdeményezését. Mi üdvözöljük ezeket a törekvéseket és a nagyhatalmak vezetőinek személyes találkozásait. Sikert kívánunk Önnek a törekvéseiben, amelyek meggyőződésünk szerint abból az óhajból fakadnak, hogy vége szakadjon a fegyverkezési hajszának és megszilárduljanak a világ béke erői.

N. Sz. Hruscsov beszédében köszönetét fejezte ki az elnöknek a Szovjetunióról és a szovjet kormányról mondott szép szavakért. Igen nagyra értékeli az országaink közötti baráti kapcsolatokat.

N. Sz. Hruscsov beszédében köszönetét fejezte ki az elnöknek a Szovjetunióról és a szovjet kormányról mondott szép szavakért. Igen nagyra értékeli az országaink közötti baráti kapcsolatokat.

N. Sz. Hruscsov beszédében köszönetét fejezte ki az elnöknek a Szovjetunióról és a szovjet kormányról mondott szép szavakért. Igen nagyra értékeli az országaink közötti baráti kapcsolatokat.

zött kialakult baráti kapcsolatokat — mondotta N. Sz. Hruscsov.

A szovjet kormány vezetője rámutatott arra, hogy hazája és India közös célja, a világ béke biztosítása követi, majd így folytatta: Igen nagyra értékeli azt a tényleget, hogy az Indiai Köztársaság rendületlenül harcol a különböző politikai és társadalmi rendszerű országok népei közötti békéért és barátságért.

Igen nagyra értékeli India és országunk kapcsolatát, amelyeket jónak tartunk. Az ENSZ-ben a béke megszilárdítására irányuló csaknem valamennyi kérdésben és számos más nemzetközi kérdésben véleményünk sohasem különbözött India véleményétől.

N. Sz. Hruscsov kijelentette, hogy a Szovjetunió örömmel támogatja az Indiai kormányt, az ország saját iparájának megteremtésére irányuló törekvéseiben és segíti tapasztalataival és anyagiilag is a rendelkezésére álló lehetőségekhez mérten.

N. Sz. Hruscsov megköszönte India elnökének szavait, amelyekben a Szovjetunió békéért való törekvéseit, hangsúlyozta: A Szovjetunió valóban minden tőle telhetőt megtesz a béke biztosításáért. Ez azonban nem érhető el egyszerű kérelmekkel vagy felhívásokkal. A békéért komoly harcot kell folytatni. Mi folytatjuk ezt a küz-

delmet. En magam bizonnyal nézek a jövőbe s kedvezően ítélem meg a béke kilátásait. Jelenleg olyan helyzet, olyan erőviszony alakult ki a világon, — ha figyelembe vesszük a két tábor fennállását, — hogy csakis az észlel emberek számhatják rá magukat, hogy háborúhoz folyamodnak az államok társadalmi megújulására vonatkozó viták kérdéseit megoldásáért vagy más okból.

Országunkban igen nagyra értékeli Indiának, az indiai kormánynak és különösképpen Dzs. Nehru miniszterelnöknek a békéért való törekvéseit, amelyekben a békéért való törekvéseit, hangsúlyozta: A Szovjetunió valóban minden tőle telhetőt megtesz a béke biztosításáért. Ez azonban nem érhető el egyszerű kérelmekkel vagy felhívásokkal. A békéért komoly harcot kell folytatni. Mi folytatjuk ezt a küz-

DELHI. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Február 12-én Nehru indiai miniszterelnök székében aláírták a szovjet-indiai gazdasági és kulturális kérdéseket kapcsolatos egyezményeket.

Az aláírási ünnepségeken részt vettek: N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke és Dzs. Nehru India miniszterelnöke.

A szovjet államférfiak látogatása az Amerikai Egyesült Államokban

DENVER. (Agerpres). — Colorado állam kormányzója február 10-én délelőtt fogadta az USA-ban látogatásban lévő szovjet államférfiakat. A vendégek másik csoportja a nap folyamán a denveri város-gazdálkodási kérdéseket tanulmányozta.

Collins és Boulder város-bell egyetemeken. Az egyetem tanárai és diákjai szívesen fogadták a szovjet államférfiakat. A vendégek másik csoportja a nap folyamán a denveri város-gazdálkodási kérdéseket tanulmányozta.

A szovjet békebizottság kezdeményezésére Leszerelési értekezlet lesz Moszkvában

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ: A szovjet békebizottság kezdeményezésére február 15-én leszerelési értekezlet ül össze Moszkvában. Nyikolaj Tihonov, a békebizottság elnöke ezzel kapcsolatban kijelentette a TASZSZ tudósítójának, hogy a szovjet közvélemény széleskörűen támogatja az értekezlet

gondolatát. A szovjet dolgozók nagygyűlésein több, mint 800 kiadványt választottak meg. Az elkövetkező értekezlet — mondotta Nyikolaj Tihonov — kétségkívül még jobban meg erősíti a szovjet emberek baráti kapcsolatát külföldi társadalmi mozgalmakkal és szervezetekkel, a béke összes híveivel.

Néhány mondatban

A CHILEI EGYETEMEN megnyitott az észak-amerikai, német, olasz, román, cseh, szlovák, kínai és chilei szín-ház kiállítása. A Román Népköztársaság színházi tevékenységét fényképek szemléltetik a kiállításon.

Ugyancsak itt rendezték meg a dokumentumfilmek és rajzfilmek VI. nemzetközi fesztiválját, amelyre a Román Népköztársaságból a Hét művészet című filmet küldtek el.

FROL KOZLOV, a Szovjetunió Minisztertanácsának első alelnöke és Zs. Cedenbál, a Mongol Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke február 11-én a Krimben egyezményt írt alá, amelynek értelmében a Szovjetunió gazdasági és műszaki segítségét nyújt a Mongol Népköztársaságnak ipari objektumok és más létesítmények építésére. (TASZSZ)

ANYUGAT-NEMETORSZÁGBAN nemrég befejeződött teli hadgyakorlatok, — amelyekben amerikai és nyugat-német egységek vettek részt — hatalmas anyagi károkat okoztak. A Die Welt című lap szerint a károk összege elérte a 6 millió márkát.

A KENT-MEGYEI Bathhungenben 400 bányász kijelentette, hogy nem száll fel a tárnákból, amíg nem helyezik hatályon kívül a 140 túsok elbocsátására vonatkozó igazgatási határozatot.

AMERIKAI ÉS CSANGKAJ-SEKISTA egységek részvételével február 12-én hadgyakorlatok kezdődtek a Tajvani szoros térségében. A múlt hónapban ugyanebben a térségben három hadgyakorlatot is tartottak.

Lenin-renddel tüntették ki Csujkov marsallt

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ: A Szovjetunió Legfelső Szovjet-

Legfelső Szovjet-

Libia támogatja a Szovjetunió Legfelső Szovjet-jének felhívását

TRIPOLISZ. (Agerpres). — Kábar libiai miniszterelnök február 11-i sajtóértekezletén kijelentette, hogy támogatja a Szovjetunió Legfelső Szovjet-jének január 15-i felhívását, amely közös akciókra és együttműködésre szólít a béke megszilárdítása és a fegyverkezés hajtása megszüntelése érdekében.

Biztosítottam a szovjet nagykövetet, aki a felhívást ajánlotta — mondotta a miniszterelnök, — hogy Libia, mint békebarát állam üdvözli ezt a kezdeményezést, amely a világ béke megszilárdítását célozza.

Kábar kiemelte N. Sz. Hruscsov és D. Eisenhower cseréltatogatásának jelentőségét és hangsúlyozta, hogy e látogatások nemcsak a két ország, hanem valamennyi kis és nagy nép érdekeit szolgálják.

A Szovjetunió és India érdekei közösen a tartós béke megőrzésében

— mondotta Hruscsov elvtárs az indiai parlamentben

DELHI. (Agerpres). TASZSZ: N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke február 11-én beszédet mondott az indiai parlamentben. N. Sz. Hruscsov kijelentette, hogy

gitséget ezeknek az országoknak. Nem szerzünk profitot ebből, mert nem gazdagodhatunk meg, nem óhajunk meggazdagodni a megsegített országok hátrányára.

Az az őszinte törekvés vezérel bennünket, hogy mindegyikük támogatásuk a volt gyarmati népekért igazi gazdasági függetlenségük minél gyorsabb kivívásában és élet-színvonaluk számottevő megjavításában. Magától értetődik, hogy ezen a méltányos alapon a Szovjetunió és a gazdaságilag gyengén fejlett országok együttműködése állandóan fejlődik és elmélyül, a jövőben is fejlődni fog.

Hozzátette, hogy a Szovjetunió hajlandó ilyen leszerelési végrehajtani, szigorú ellenőrzés mellett s hogy a probléma megoldása most a nyugati hatalmaktól függ.

N. Sz. Hruscsov rámutatott arra, hogy az utóbbi időben bizonyos enyhülés észlelhető a nemzetközi légkörben. A népek tudatában, még az olyan politikások és államférfiak tudatában is, akik ellentétes ideológiai álláspontot képviselnek,

egyre nagyobb figyelmet kelt az a vitathatatlan igazság, hogy az államok békés egymással való együttműködése mellett elvárható, létszükséglet, amely az emberi társadalom fejlődésének mostani szakaszában merül fel. A Páncsa-szila elvet utat törtek a történelemben s ebben nagy érdeme van a békebarátoknak.

N. Sz. Hruscsov a továbbiakban kitért az utóbbi évek során az ázsiai országokban bekövetkezett változásokra, majd pedig ezeket mondotta:

Hisszük, hogy egy közel történelmi szakaszban eljön az az idő, amikor az ázsiai államok, amelyek tegnap még elnyomott gyarmatok voltak, gazdaságuk és nemzeti kulturájuk fejlődési színvonalát illetően a világ előrehaladt államaival sorba lépnek.

N. Sz. Hruscsov kidomborította, hogy a szovjet nép örövend az afrikai, ázsiai és latin-amerikai népek sikerének. Mindig rokonszenvezünk és a jövőben is rokonszenvezünk azoknak az államokkal — tette hozzá —, amelyek tevékeny harcra vállalkoznak a nemzeti és gazdasági függetlenségért.

A Szovjetunió — folytatta N. Sz. Hruscsov — mindig a leghatékonyabb és legbiztosabb segítséget és támogatást nyújtja mindazoknak az országoknak, amelyek küzdenek szabadságukért és függetlenségükért, az évszázados gazdasági elmaradottság felszámolásáért.

Javainkat, iparunkat, történelmünket rövid idő alatt, a szovjet nép megtesztelt munkája árán teremtetjük meg. Noha nem rendelkezünk tökéletesekkel, mégis egyre nagyobb segítséget nyújtunk az erre rászoruló államoknak. Ez idő szerint a Szovjetunió segítségével igen sok gyengén fejlett országban épülnek ipari vállalatok és villamos erőművek. Azt akarjuk, hogy ezek az országok megálljanak a maguk lábán és megteremtsek saját iparukat, amely nemcsak közlekedési célokat, hanem termelési célokat is képes gyártani. Ez elő fogja mozdítani a gyengén fejlett országok saját ipari alapjainak létrehozását, gazdasági fejlődésük útján a maguk megújulását. Abban indulunk ki, hogy bármely országban, amely függetlensége megszilárdítására törekszik, fejlesztenie kell nemzeti iparát, gazdaságát, hogy emelje a nép jólétét, fejlessze kulturáját.

A gyengén fejlett országok gazdasági fellendüléséhez hozzájárulva, a Szovjetunió mindegyikükkel a legelőnyösebb feltételek mellett hitelek és kölcsönök formájában nyújt segítséget.

A Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke kijelentette, hogy a Szovjetunió és India kapcsolatát a békés egymással való együttműködés példái.

Több ízben kijelentettük, és most is kijelentjük, — mondotta N. Sz. Hruscsov —, hogy boldogok lennénk, ha felszámolnánk az összes katonai blokkokat, mert ezek nem a népek közötti barátsághoz vezetnek, hanem elmélyítik a feszültséget a nemzetközi kapcsolatokban.

Üdvözöljük India politikáját, amely a béke megőrzésén és azon alapszik, hogy az ország nem vesz részt katonai blokkokban.

A szovjet kormányfő kijelentette, hogy az általános és teljes leszerelés a legradikálisabb eszköz a háború megelőzésére és a katonai veszély megszüntetésére. Az általános és teljes leszerelési program valóra váltása — mondotta — kétségtelül új szakaszt nyitna meg az emberi társadalom fejlődésében: a béke időszakát, háborúk nélkül, rakéta- és nukleáris fegyverkezési hajszák nélkül.

Reméljük, — folytatta N. Sz. Hruscsov — hogy a Szovjetunió, az USA, Nagy-Britannia és Franciaország kormányfőinek elkövetkező értekezlete, amelynek összehívását illetően már megegyezés történt létre, konstruktív módon veti fel majd a legfontosabb nemzetközi kérdéseket s elsősorban a leszerelés kérdését.

N. Sz. Hruscsov befejezésül hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió és India érdekei közösen a tartós béke megőrzésében.

A nemzetközi mezőgazdasági kiállításon

DELHI. (Agerpres). N. Sz. Hruscsov csütörtök délután Nehru miniszterelnök kíséretében megtekintette a nemzetközi mezőgazdasági kiállítást. A szovjet kormányfő sok ezer delhi lakos és India különböző államainak ezer és ezer paraszta üdvözölte. Hatalmas tapsvihár köszöntötte N. Sz. Hruscsovot és Dzs. Nehrut.

A kiállításon P. S. Desmuk, India élelmiszerügyi és földművelésügyi miniszterének államminisztere, valamint a kiállítás vezetői és több kiállítási csarnok igazgatója köszöntötték N. Sz. Hruscsovot. Mint ismeretes, a nagykiterjedésű delhi kiállításon 13 állam és két nemzetközi szervezet vesz részt.

N. Sz. Hruscsov és Dzs. Nehru először ellátogattak az „India napjainkban” elnevezésű kiállítási csarnokba, amely az indiai népek a függetlenség éveiben elért megvalósításait tükrözi. N. Sz. Hruscsov figyelemmel tanulmányozta azokat a vázlatokat és ábrákat, amelyek az indiai falu életét tükrözik és beszámolnak a mezőgazdasági kormányintézkedésekről a fiatal független állam erőfeszítéseiről az iparosítás terén. N. Sz. Hruscsov távozása előtt aláírta a kiállítási csarnok aranykönyvét.

Ezután N. Sz. Hruscsov és Dzs. Nehru a szovjet csarnokot keresték fel, amely a szovjet mezőgazdaságban alkalmazott gyakorlati módszereket szemlélteti. A csarnok bejáratánál az indiai és szovjet kormányfőket J. A. Benediktov, a Szovjetunió indiai nagykövete üdvözölte. A magasrangú vendégek és a kíséretükben lévő személyiségek megtekintették az első teremben az atomjéltörő makettjét, a szovjet mesterséges holdak modelljét és más kiállított tárgyakat. A vendégek innen a mezőgazdasági és állattenyésztési csarnokba mentek, amely a szovjet kolhozparasztság eredményes munkásságát mutatja be. N. Sz. Hruscsov melegen köszöntötte Nurmold Aldabergenovot, a Szocialista Munka Hőse kétézeres kitüntetésűjét, az Alma-Ata tartomány (Kazahsztán) Sztálin kolhoz elnökét, aki azért jött a kiállításra, hogy átadja 25 éves állattenyésztési tapasztalatait az indiai parasztnak. A magasrangú vendégek ezután megtekintették a kiállításon látható szovjet mezőgazdasági gépeket.

N. Sz. Hruscsov a kiállításlátogatás után Dzs. Nehru kíséretében visszatért az elnöki palotába.

Sport híradó Sport híradó

Idénnyitó mérkőzés

UTA—Aradi CFR — a CFR stadionban

Vasárnap délelőtt 11 órakor a CFR stadionban látsszák le az UTA—Aradi CFR barátságos mérkőzést.

Az idénnyitó találkozásra az UTA felvonultatja mindazokat a játékosokat, akik tavasszal a bajnoki mérkőzéseken szerepelnek majd. A textiltyáriak számára ez a mérkőzés ellenőrző jelleggel is bír.

Ugyanis itt győződik meg arról, hogy a három hét múlva megkezdődő bajnoki fordulóra készülő játékosok milyen formában vannak már.

Az Aradi CFR is felvonultatja mindazokat a labdarúgókat, akikre tavasszal számíthat.

Az idénnyitó mérkőzést minden bizonnyal nagy számban szurkoló nézi majd végig.

Tornaverseny

Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a TSB, Mihai Viteazul téri tornateremben színv.

nalasnak ígérkező gyermek tornaversenyt rendeznek.

KÖZPONTI LOTTO

A központi lotto február 12-i húzásának nyertes számai: Első húzás: 20, 70, 40, 49, 14, 32, 5, 80, 89. Második húzás:

2, 39, 21, 77, 76, 40, 51, 24, 60. Tartalék: 32, 82, 25. Nyereményösszeg 1,301.171 lej.

Szülföldünk - Századok távlatából

Városunk környéke Mihai Viteazul uralkodása alatt

Szülföldünk sokat halottunk, olvastunk. Megsárgult krónikák föltámasztottak olyan adatokat is, amelyek az 1599-1601 közötti időszak történelmi emlékeit idézik: Mihai Viteazul Arad környéki uralkodása idejéről szólnak.

Az akkori legfontosabb várak, valamint a volt Arad tartomány területe az 1599-1601-es évek között majdnem teljes egészében Mihai Viteazul uralma alatt állott. Az uralkodó nagy figyelemmel kísérte a határmenti terület sorát, amelyet a törökök maguknak akartak megkaparintani.

A selimberi (1599 október 13.) győzelem és a gyulafehérvári bevonulás után (1599 november 1.) Mihai Viteazul arra törekedett, hogy hatalmába kerítse azokat a várakat, amelyek révén biztosíthatja Erdély védelmét.

A Habsburg uralom hívei azonban értesítették Bászta tábornokot, Erdély akkori császári főparancsnokát, és segítséget kértek. Mihai Viteazul azonban gyorsabban cselekedett: december 25-én jelentette be Bécsnek, hogy az uralkodó munténiai hadosztályt vezényelt Lipára. Később ugyancsak sereget irányított Borosjenőre is. Mihai Viteazulnak sikerült meghódítani a zarándi és Arad-környéki kisebb várakat is.

Erdélyben 1600 nyarán a nemesség lázadást szervez Bászta kormányzó seregeinek támogatásával. Megkísérelték Mihait megfosztani uralmától s Erdélyt a Habsburgok uralma alá rendelni.

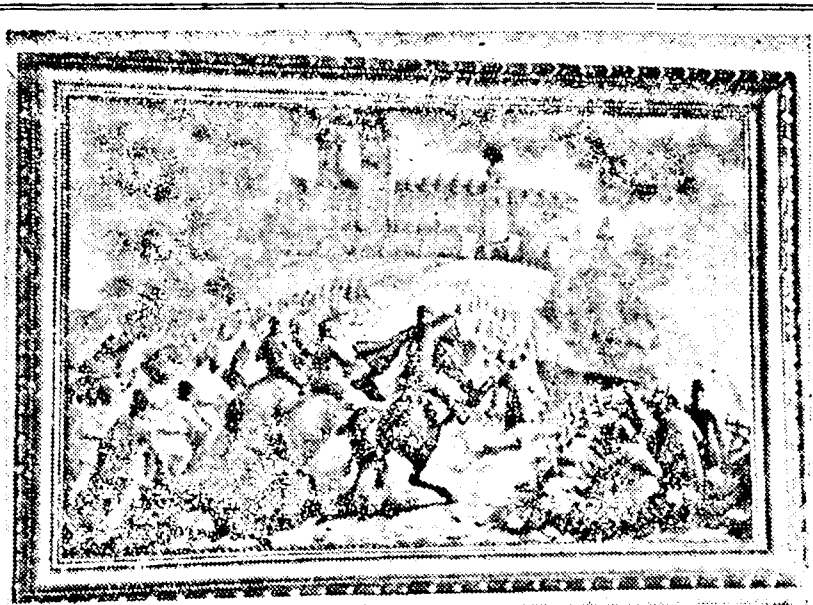
Miraslum (szeptember 18-án) Mihai oldalán harcoltak a Lippáról és Borosjenőről küldött seregek is. Erdély elvesztése után Mihai személyesen Prágába indult, hogy Rudolf császárt meggyőzze a szövetség szükségességéről.

Az uralkodó Déva irányából érkezett és Kornis Gáspár segítségével sikerült Borosjenőn át Halmágyra jutnia, miközben az ellenséges borosjenői és lippai hadosztály üldözötte.

Mihai útja sikerrel járt. A császár megparancsolja Bászta tábornoknak, hogy támogassa Mihait Erdély visszahódításában. A goroszlói győzelem után (1601 augusztus 3.) Mihai élénk diplomáciai tevékenységet folytat, hogy helyzetét megerősítse. Így augusztus 17-én Lippára rendeli az egyik török vezért, hogy ott fontos kérdéseket tárgyaljon a meg. Ugyancsak a goroszlói győzelem után Mihai megbünteti azokat, akik a leg súlyosabb helyzetben magára hagyták.

A korabeli okiratokban találunk néhány adatot vidékünk akkori közigazgatásáról is. Mihai például elrendeli, hogy lezárják az utat olyan katonák előtt, akik Borosjenő felől Lengyelországra igyekeznek a lengyel király csapatába.

Mihai Viteazul rövid uralma, amely a tordai galád gyilkossággal ér véget, előjártékai képei azoknak a harcoknak, amelyeket Arad környékén a Habsburg elnyomók ellen folytattak.

A Történelmi Múzeum képtárában található festmény 1514 eseményeit idézi, amikor Dózsa György vezetésével a román és magyar parasztlak Solymos várát akkoraiként Brandenburgi Hohenzollern György Erődjé uralta, aki az akkori idők egyik legnagyobb hűbérura és ugyanakkor a Habsburgok híve volt.

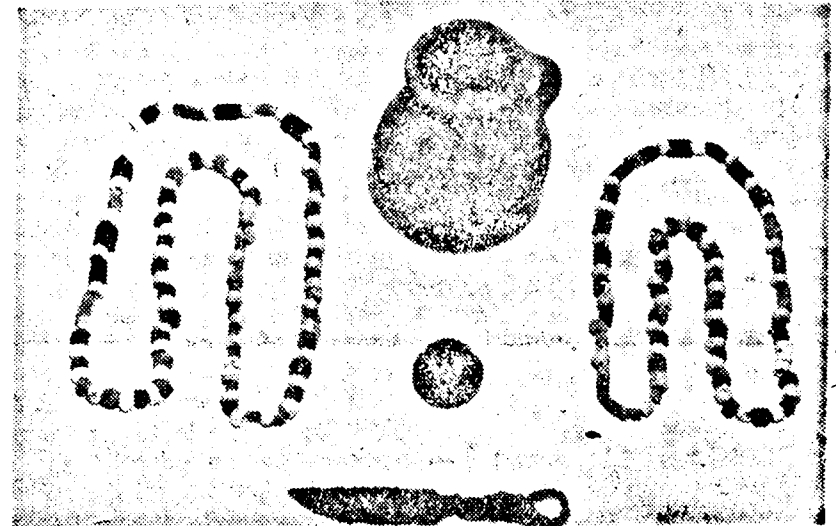
Avar sirt találtak

Nemrég ritka leletre érkezett hír. Németzentspéterről jelezték, hogy több évszázadosra becsült tárgyak kerültek elő a földből. Alapos tanulmányozás után az aradi Tartományi Múzeum régészeti osztályán megállapították, hogy ezek avarok lovassir maradványok. Ez a korai középkor hazánkban eddig kevésbé ismert szakaszából való.

De hát mit is találtak az avarok sírban és mit sikerült

megmenteni? Elsősorban egy kardot, nyílhegyet, sisakrészt, két sarkantyú-vasból. Ezen kívül a díszítésként szíjhegy, valamint egy bizánci arany pénzérem. A pénzérem Heraklius és fia, Konsztantinosz császár idejéből való (610-641). Ezek a tárgyak most a Tartományi Múzeum osztályát gazdagítják.

Az első népvándorláskori emlék

Az épületek alapozásakor nem egyszer szilárd tárgyak kerülnek napvilágra. Ilyenkor beszólnak az iskolába, a néptanácshoz, vagy elviszik, megmutatják a talált tárgyakat, amelyekről legtöbbször kiderül, hogy régimúlt évszázadok, a történelem színpadáról letűnt népek ránk maradt öröksége. A pedagógusok, az államhatalom helyi szervei értesítik a Tartományi Múzeumban dolgozó szakembereket s így csakhamar megindul a tudományos kutatás a lelet eredetének tanulmányozására.

Ilyen körülmények között találtak Zádorlakon, városunktól néhány kilométernyire népvándorlás korabeli, a III.-IV. századból származó dákszarmata sírokat. A tanulmányozás folyamán arra a megállapításra jutottak, hogy ezek a leletek az első népvándorláskori maradványok. Erdélyben eddig ez az első ilyen lelet. A többméteres gyöngyűzőr arra vall, hogy az egyik gazdag nő sírja volt. A gyöngyöt a nyak környékén többszörösen körülszavarták. A sírban ezenkívül mentő össze-fogó fibulát, bronz ékszereket és több kisebb gyöngyűzőrt, orsógombot és agyagedényeket találtak.

A középkori Arad

A nyelvészek közel egy évszázadig vitáztak, hogy városunk neve személynevből, vagy pedig az ősszláv „hrád”, azaz „vár” szóból ered-e? Okleveles adatok szerint az is megállapítható, hogy az „ur” szó régies, „d” kicsinyítőképző esetéről van szó. Több ma élő nyelvudósoknak is ugyanaz a véleménye.

Ugyancsak XII. századi oklevelekben találkozzunk az őslaradi vár körül húzódó falvak nevével is. Ezek között van „Vomuk” vagyis, a későbbi Óváros. Korabeli adatból tudjuk, hogy a királyi lőszermesterek szállása volt az őslaradi Vomuk. A város aradi országyűlés, II. Béla idejében, a Képes Krónikából ismeretes.

Aból kilátna, hogy a régi váreptől, a helyi katonai szempontjait mindig figyelembe véve, itt, a mai városi közulék környékén lehetett a legrégibb váreptől, a kőből épült „felvár” vagy „telleg-

vár”. Ezt öveztek a védőművek. A régi aradi vár „palánk” volt. Külös falai nem kőből, hanem földhányásokból épültek. Magva, placa, a mai Óvártér volt. Itt emelkedtek a várparancsnok és a tisztek lakásai, valamint a várbeli katonaság épületei. Hűtődjára a mai Vaslatok előtt húzódtott el. Legkülös falai a mai Ábram Iancu térig terjedtek. A mai Tribunal Dobura u. elején volt egyik főkapuja. A főutca — leváltári adatok szerint — forgalmas élet zajlott. Az 1700-as évek elejéről származó feljegyzés szerint több nagyvendég és sokok ültet letezt itt. Ugyancsak itt volt az első gyógyszer-tár is.

A török hódoltság korában az ozmán hódítók megerősítették az aradi óvárat. (A török építette újja a Dózsa parasztfelkelésben lerombolt csalálat várat is és a mai Zsigmond-házán „Tóvár” nével új erőseget is emelt). Érdekes fényt vet az aradi életre a hódoltság korában ittjárt, török világutazónak, Evlia Cselebinek a feljegyzése. Szerinte a várkatonáságon kívül, körülbelül 200 polgári ház van a városban. Telkesedéssel ir az aradi híres vásárokról, ahol becsleése sze-

rint 70-80 ezer ember is megfordul.

Vázlatos rajzát ismerjük a régi aradi várnak, vagyis az óvári, a kuruc szabadságharc idejéből. A mai Ion Slavici liceum környékén lévő akkori település neve ezen a térképen: „Tyukod”.

A XVII. sz. végén szabadult fel a város a török hódoltság alól. Egyik feljegyzése ezidőből „szép vőhénynek” vagyis végvárnak nevezi. Ekkor a Maros még a török ellen harcoló déli végek határvonala.

Az 1783-ból származó utcajegyzékből tudjuk, hogy az óváron milyen utcák voltak. Az óváriak gazdasági tevékenységéről is számos emlék szól. Iparosai messze földön híresek. Korából, még a török korból fennmaradt adatokból tudunk a város környéki pusztákban baszkodó szaphi (hűbér lovaskatona) földesurak hatalmaskodásairól. Több császári rendelet szól arról, hogy a harcokban elesett törökök családjának gondozását a városnak kell vállalnia és az „árvamaradt lányok férjhezadásáról” gondoskodnia.

Későbbben az óvár és környéke lehanyatlott.

Ficzay Dénes

A Maros-mente a régészeti tárgyak tükrében

Nem egy neves régészeti kutató mondta, hogy a föld nem hazudik. A földből előkerült leletek a kutatók legmegbízhatóbb segítői. A leletek nyomán sokszor derül fény kibogozhatatlannak tűnő s az ismeretlenség homályába merülő kérdésekre.

Sokan mondogatják, hogy az utóbbi időben megkasodott a különböző korokból, időszoakból származó leletek száma. Valóban, ez így is van. A számtalan építkezési telepen, a család házak alapjainak ásása közben, a mélyen szántott földterületeken nem egyszer értékes lelet kerül elő. Ezek híreses segítőitársként sokmindent elárulnak a vidék múltjáról, rávilágítanak a sok évszázaddal ezelőtt itt lakó emberek életére, küzdelméire.

Igy van ez városunkban és környékén is, amikor az építkezéseknél, az alapok ásásakor, vagy földművelés közben innen is, onnan is évszázadok, sőt évezredek tárgyai bukkannak elő. Ezek hírt adnak arról, hogy a legrégibb időkől kezdve emberlakt terület volt a mai Arad és környéke.

Attekintések alapján összeállítható szülőföldünk vázlatos történelme és beigazolódik, hogy vidékünk több ezer év óta lakják emberek.

Városunk legrégibb leleteinek egyike a csiszolt kőkorszak, a neolitikum hírnöke. (I. e. körülbelül 4000-2000). Egy csiszolt kőbalt az újaradi híd pillérének építése közben került elő a század elején. Ugyancsak e korszakból származó csiszolt kő véscsékét találták a Maros gátépítéskor, a Radna felé vezető út közelében. A neolitikum utolsó szakaszából származik például a kézzel készített kétfogantyús parányi agyagedény és egy fedő darabka, amit a járványkórház udvarán találtak építkezések alkalmával.

A leletek tovább vezetnek minket a réz, majd a bronzkorszakba. (I. e. 2000-800). A város területén régebben talált rézcákány, majd a később előkerült bronztű és balta az élet folytonosságát igazolja ezen a vidéken. E korszaknak jelentős települése akadtak a gáji homokbányában, ahol agyagedényeket, vályogtégla maradványokat találtak. Aradon és a környéken talált hasonló leletek nyomán a kutatók arra a következtetésre jutottak, hogy itt a bronzkori ember egyik főfoglalkozása már a fejlettebb, nyájakban történő állattenyésztés volt, de már ismerték a fémgyártást is. Kezdetleges ökörhúza eszközökkel földműve-

lést is folytattak. A társadalmi munkamegosztás s az egyéni szükségleten felül termelt javak nyomán létre jött az egyszerű árucseré. A rokonságba került nemzetségek törzsekké egyesültek, majd a törzsek harcot indítottak letelek, rézbányák és egyéb javak megszerzésére.

A vaskorszakból is gazdag leletanyag maradt az utókorra. Ez az időszak felöleli az idősámításunk előtti csaknem teljes évezredet. Vaskori település nyomára akadnak a Kulturpalota szomszédságában, ahonnan edénymaradványok, szővőszék-nehezék, állati csontmaradványok, szarvasállatot ábrázoló agyagszobrocska került napvilágra. Vaskorszakból való leletet találtak a buszáki, szilvástelepi kertekben is. Kora vaskori kerámia maradványok kerültek elő ugyancsak a járványkórház udvaráról, valamint a gáji homokbányából. Ez utóbbi lelőhelyen szép kidolgozású edényeken kívül egy trák típusú bronzfibulát (ruhakapcsot) találtak.

Az idősámításunk előtti IV. századból származó leletek azt igazolják, hogy vidékünk azt törzsszövetségekké lakták. Ugyancsak ebben a században keltek törzsek vándoroltak erre a Maros völgyében. Ezt igazolják a Pécska környékén talált hamvredék. Kelta nyomokra leletek a már említett gáji településen is. A korongon megmunkált és díszített agyagurnák szép példányait találták ezeken a helyeken is.

Erre az időszakra esik vidékünkön az első pénz használata. A dákok ugyanis kereskedelmi kapcsolatot tartottak fenn a Fekete tenger partján mentén lévő görög városokkal s így a görög ércpénzek ezekre a tájakra is eljutottak. Az egyik Mosóczi-telepi ház udvarán Apollóniából, e görög szabad városból származó ércpénzt találtak, amely I. e. a III. és II. századból való. A dákoknak maguknak is volt pénzük s ilyeneket találtak a családi érdő közelében a bodrogi uton, Gáiban és Pernyáiban.

A fejlődő rabszolgáltatásnak előtti és idősámításunk utáni első századokban kiterjesztette hatalmát városunk környékére is. Hosszu időn keresztül a pécska dáki települést — a régi Zirlavát — vélték az egyetlen vidékünkön. A bodrogi uton azonban gát-javítás közben értékes dáki leletekre bukkantak, mint: korongon készített edényekre,

kézimalomra, és más érdekes tárgyra. Mindez arra vall, hogy idősámításunk után az I. században itt is jelentős dáki település volt.

I. u. 101-102-ben, valamint 105-106-ban a rómaiak nagy harcok árán meghódították Dacia legnagyobb részét. A Marostól északra fekvő területek — tehát a mai Arad és vidéke — nem kerültek a rómaiak birtokába. A Maros határt képezte. A rómaiak azonban biztosítani akarták birodalmuk észak felől, a szabad dáki törzsek támadásai elől és ezért katonai pontokat, erődítéseket létesítettek. Az Újradon talált római tégla — amely az V. macedóniai légio pecsétjét viseli magán, — is ugyanilyen katonai erődből származik.

Gazdag leletanyag ad hírt a népvándorlás koráról, a III. és X. század közötti időszakról és arról, hogy a népvándorlók, különösen a szlávok milyen nagy befolyást gyakoroltak az itt lakó népek életére.

Város — ajándékba

Városunk ismert történelme a XI. századig vezethető vissza. Alapjait a feudális államrend kialakulása hozta létre. Ennek az államrendnek jellegzetessége, hogy a király a legnagyobb földbirtokos. A királyi birtok megkekre oszlott, ezek székhelye megerősített vár volt. A megye élén az ispán állt, aki a vár megerősített részében lakott, teljes biztonságban a kizsákmányolt, egyre lázadó jobbágyokkal szemben.

A kialakuló feudális uralkodósztyál támatta a királyi birtokot. A király helyzetének

megerősítéséért kénytelen eladományozni a várbirokokat, amelyek így sorra a vallásos testületke kezére kerülnek, — lévén, hogy ezek a királyi érdekeket képviselték a feudális anarchiával szemben. Egy ilyen adományozás alkalmával került Arad 1135-ben az akkor alapított prépostság tulajdonába.

Oklevelekből ismeretes, hogy a mai külső városrészek már a XII. században lakott területek voltak. A régi írások Ségáról, Buzsákról, Miklakáról, Csáláról tesznek említést, csaknem azonos elnevezéssel.

A XIII. században beözönlött tatár seregek elpusztították az alföldi részeket, az aradi vár azonban ellenállt. A bemenekült lakosság és a fegyveres őrség beverhetetlenné tette a várat az ostromló könnyű lovasszapatokkal szemben. Így a tatárjárás idején bebizonyosodott, hogy a várak biztonságosak az ilyen lovasszapatok támadásai ellen. Az ismétlődő tatár, besenyő, kun betörések kivédése érdekében épült az ismert várendszér, Világos, Solymos, Nadab, Lippa, Kelmak, Zádorlak, Fennlak, Csál stb. Ilyen várendszérben állt Arad várjellege mindinkább csökkent, erődítményei pedig pusztulásnak indultak.

A város fejlődése más irányba terelődött s inkább gazdasági fellendülésnek indult. Arad a Maros-völgy kereskedelmi úthálózat jelentős állomása lett.

A tutajozás is megindult s a folyó hátán főként söt szállítottak. A feudális gazdasági rendszer előre lendítette a társadalmi munkamegosztást, a mesterségek egyre jobban különültek a földműveléstől. Arad mindinkább a mezővárosi válo fejlődés útjára tért. De ebben az időszakban is az aradi prépostság tulajdona és az így fennálló feudális köztársaságok nagy akadályokat gördítettek a mezővárosi önkormányzat ki-fejlesztése elé. Az aradiak azonban küzdöttek a városi jogokért.

A XIV. század végén, ugyanugy a XV. században Arad élénkforgalmú város volt, sőt már két palacsal rendelkezett, amely a város és a Mikelaka közötti területen húzódtott el. Ebben az időszakban igen fej-

lett volt a mé-száros mesterség, a saru és csizma-készítés.

A XIV. században már említett tesznek az aradi szilcsokról, ötvösokról, kovácsmesterekről.

A XIV.-XV. században a város élén álló tanács és bíró a vagyonosabb réteget képviselte. A lakosság azonban a maga egészében jobbágyosorban maradt. Az akkori feudális viszonyok rányomták bélyegüket Arad fejlődésére.

Az Aradon összpontosuló, nem adózó, saját természetét fogyasztó vármegyei nemesség nagy teret foglalt el és keré-kötője volt a mezővárosi jog elnyerésének. Megtiltják a jobbágyoknak a városba költözést. A feudális elnyomás elleni harc a XV. század vége felé egyre erősödött, és 1514-ben Arad népe is csatlakozott Dózsa György parasztseregéhez.

Képünk egy vidékünkön talált cserépmécsét mutat be felülnézetből, amelyet a középkorban a XIV.-XV. században használtak.

A pécskai lelet

Kevesen tudják, hogy vidékünkön az élet folyamatos-ságát bizonyító leggazdagabb, legértékesebb leletek a közeli Pécskáról erednek. Az évtizedek óta folytatott ásatlások alkalmával az ugy-nevezett Nagy-Sánc körül értékes neolitikumi, rézkori és népvándorláskori település maradványai kerültek elő. Ezek a fém- és agyagtárgyak országos viszonylatban is igen jelentősek. Ezen tárgyak megismerésén keresztül a régészeti kutatók sok kérdésre kaptak magyarázatot. A képen néhány jellegzetes dákkori agyag-edényt mutatunk be, amelyek a pécskai ásatlások alkalmával kerültek elő.